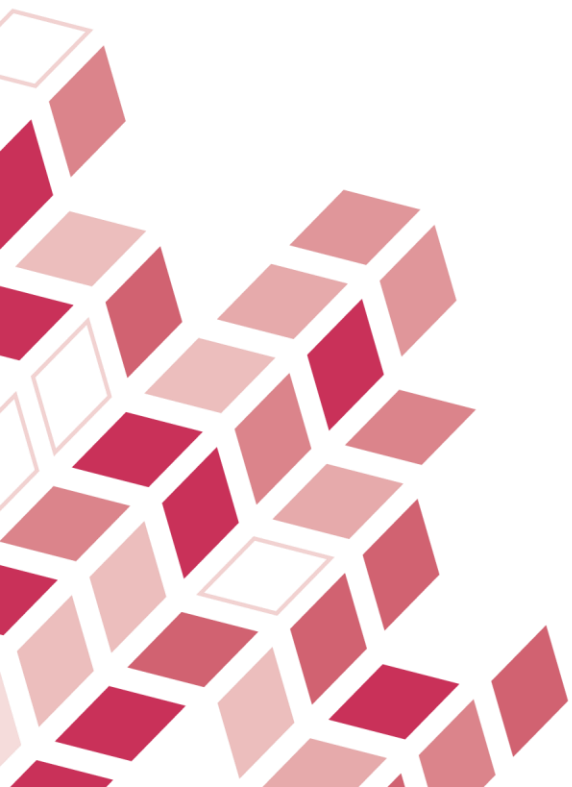

NOKUTs tilsynsrapporter

Lovisenberg diakonale høgskole

Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen

Juni 2012

Institusjon:	Lovisenberg diakonale høgskole
Dato for vedtak:	12.06.2012
Sakkyndige:	Nina Skarpenes Sven-Erik Hansén Gunnhild Orten
Saksnummer:	10/288

Forord

Ifølge lov om universiteter og høyskoler skal alle institusjoner som tilbyr høyere utdanning ha et system for kvalitetssikring av utdanningen. NOKUT har fått i oppdrag å evaluere institusjonenes system for kvalitetssikring. Det skal ikke gå mer enn seks år mellom hver gang en institusjons kvalitetssystem blir evaluert. Den sakkyndige komiteen som har evaluert system for kvalitetssikring av utdanningen ved Lovisenberg diakonale høgskole, besøkte institusjonen 30. august og 3. og 4. november 2011, og leverte sin rapport 21. mars 2012. Komiteen hadde følgende sammensetning:

- høgskolelektor Nina Skarpenes (leder)
- professor Sven-Erik Hansén
- student Gunnhild Orten

Rådgiver i NOKUT, Ingrid Furfjord Berglund, var komiteens sekretær. NOKUT ønsker å takke den sakkyndige komiteen for vel utført arbeid. NOKUT vil også takke alle ansatte og studenter ved Lovisenberg diakonale høgskole som har bidratt til komiteens arbeid gjennom intervjuer mv.

Denne tilsynsrapporten består av rapporten fra den sakkyndige komiteen og Lovisenberg diakonale høgskoles uttalelse til den sakkyndige rapporten. Begge disse dokumentene var grunnlaget for behandlingen i NOKUTs styre 12. juni 2012, hvor følgende vedtak ble fattet:

System for kvalitetssikring av utdanningen ved Lovisenberg diakonale høgskole godkjennes.

Oslo, 12. juni 2012

Terje Mørland
direktør

Innhold

1	Evaluering av universiteters og høgskolers system for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten.....	1
1.1	Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Lovisenberg diakonale høgskole.....	1
2	Kvalitetssikringssystemet og kvalitetsarbeidet ved Lovisenberg diakonale høgskole	2
3	Innretting på evalueringen – områder for spesiell oppmerksomhet.....	5
3.1	Studentmedvirkning.....	6
3.1.1	Presentasjon.....	6
3.1.2	Komiteens kommentarer og vurderinger.....	7
3.2	Relevanskvalitet.....	10
3.2.1	Presentasjon.....	10
3.2.2	Komiteens kommentarer og vurderinger.....	11
4	Kvalitetssikringssystemet ved Lovisenberg diakonale høgskole vurdert i forhold til lov, forskrift og NOKUTs kriterier	15
5	Har Lovisenberg diakonale høgskole et tilfredsstillende system for kvalitetssikring av utdanningen?	18
6	Komiteens råd om videreutvikling av kvalitetsarbeidet	19
7	Vedlegg	21
7.1	Dokumentasjon fra Lovisenberg diakonale høgskole	21
7.2	Program for den sakkyndige komiteens hovedbesøk ved institusjonen	22
7.3	Sakkyndig komité's mandat.....	22
7.4	NOKUTs evalueringskriterier	23
7.5	Uttalelse fra institusjonen	25

1 Evaluering av universiteters og høyskolars system for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten

I forskrift til *lov om universiteter og høyskoler* heter det at «Universiteter og høyskoler skal ha et system for sitt kvalitetssikringsarbeid som sikrer kontinuerlige forbedringer, gir tilfredsstillende dokumentasjon av arbeidet og avdekker sviktende kvalitet» (§ 2–1, (1)).

Kvalitetssikringssystemet er utdanningsinstitusjonenes redskap for å skaffe seg nødvendig kunnskap for å kunne vurdere kvaliteten i egne utdanningstilbud. Innenfor rammene av lov og forskrift er det institusjonene selv, som ut fra egen størrelse, faglige profil og andre forhold ved institusjonen, bestemmer hvordan systemet skal utformes.

I henhold til lov om universiteter og høyskoler er det NOKUTs oppgave å evaluere institusjonenes systemer for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten etter kriterier som organet fastsetter. NOKUT har gjennomført slike evalueringer siden 2003, og innledet våren 2009 sin andre runde med slike evalueringer. Evalueringskriteriene er i andre runde i større grad rettet inn mot å vurdere institusjonenes bruk og nytte av kvalitetssikringssystemene.

NOKUT bruker sakkyndige komiteer i sine evalueringer. Komiteene skal vurdere hvorvidt institusjonene tilfredsstillende oppfyller kravene til kvalitetssikring av egne studietilbud. En evaluering av et kvalitetssikringssystem er således ikke en faglig vurdering av innhold og kvalitet i de enkelte studier, men en evaluering av institusjonens systematiske arbeid for å sikre og forbedre slik kvalitet.

Den sakkyndige komiteen baserer sine vurderinger på dokumentstudier og på samtaler med relevante aktører ved institusjonen. Det gjennomføres to institusjonsbesøk. Under det innledende besøket diskuterer institusjonsledelsen og evalueringskomiteen status i kvalitetsarbeidet og innretningen på evalueringen. Komiteens hovedbesøk ved institusjonen vil inneholde samtaler med ulike grupper og aktører. Komiteen kan her velge å gå mer detaljert inn i utvalgte deler av institusjonens kvalitetssikringssystem og kvalitetssikringsarbeid.

1.1 Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Lovisenberg diakonale høyskole

Den sakkyndige komiteen som har evaluert systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Lovisenberg diakonale høyskole (LDH) har bestått av:

- Høgskolelektor Nina Skarpenes (leder), Politihøgskolen
- Professor Sven-Erik Hansén, Åbo Akademi
- Studentrepresentant Gunnhild Orten, Høgskolen i Oslo

Rådgiver i NOKUT, Ingrid Furfjord Berglund, har vært komiteens sekretær. Komiteen besøkte høyskolen 30. august 2011 og 3. – 4. november 2011. Ved hovedbesøket hadde komiteen samtaler med tre studentgrupper, ansatte i undervisnings- og forskerstillinger, høyskolens ledelse, eksterne styrerepresentanter og representanter fra praksisfeltet bestående av øvingslærere og avtagere. Oversikt

over tilsendt dokumentasjon og program for hovedbesøket er lagt ved. Før rapporten ble avlevert har høgskolen sett et utkast til rapport for å vurdere eventuelle feil eller misforståelser.

Foreliggende rapport er strukturert slik: kapittel 2 inneholder en kort beskrivelse av LDH samt hovedtrekkene ved høgskolens kvalitetssikringssystem. Kapittelet gir også en kort oversikt over vurderinger og råd fra forrige evaluering av høgskolens kvalitetssikringssystem, samt en oppsummering av høgskolens vurdering av status og utfordringer i kvalitetsarbeidet i dag. I kapittel 3 presenteres de områder i kvalitetsarbeidet som komiteen har valgt å se nærmere på, og komiteens vurderinger av disse. Kapittel 4 inneholder en helhetlig vurdering av kvalitetssystemet ved LDH i forhold til gjeldende lov, forskrift og NOKUTs evalueringskriterier. Konklusjonen om hvorvidt LDH sitt kvalitetssikringssystem er tilfredsstillende fins i kapittel 5, mens kapittel 6 inneholder komiteens anbefalinger for videre utvikling av systemet. Oversikt over vedlegg finnes i kapittel 7.

2 Kvalitetssikringssystemet og kvalitetsarbeidet ved Lovisenberg diakonale høgskole

Kort beskrivelse av høgskolen

LDH er en privat høgskole som eies av og inngår som en delvirksomhet under stiftelsen Diakonissehuset Lovisenberg. LDH ble etablert i 1868, og er landets eldste sykepleierutdanning. Høgskolen, slik den fremstår i dag, ble etablert 1.8.1994 med basis i Diakonissehusets og Betaniens sykepleierhøgskoler. I 2009 ble LDH omgjort til AS og nye vedtekter for høgskolen ble fastlagt. Bachelorutdanningen i sykepleie beskrives som bærebjelken i høgskolens virksomhet. I tillegg til denne tilbys en rekke videreutdanninger innen sykepleie og helsefag. LDH tilbyr også et mastergradsstudium i helsetjenester til eldre i samarbeid med Diakonhjemmet høgskole. Den 17.1.12 fikk LDH akkreditert et eget mastergradsstudium i avansert klinisk sykepleie. LDH opplyser om at det pr.1.6.11 er 530 studenter i bachelorutdanningen, og 43 heltidsstudenter og 105 deltidsstudenter i master- og videreutdanningene. Høgskolen har ca. 47,6 årsverk undervisnings- og forskerstillinger. I LDHs primærvirksomhet inngår blant annet forskning, forskningsformidling, fagutvikling og å utvikle og tilby utdanningstilbud i tråd med høgskolens diakonale profil, satsningsområder og kristne og sykepleiefaglige verdier.

LDH søkte i november 2004 om godkjenning av sitt kvalitetssikringssystem. I november 2005 ble kvalitetssikringssystemet godkjent av NOKUTs styre. Høgskolen ble akkreditert som høgskole i 2010.

Hovedtrekkene i høgskolens kvalitetssystem

En oversikt over institusjonens gjeldende kvalitetssystem er gitt i «Kvalitetshåndbok for Lovisenberg diakonale høgskole». I kvalitetshåndboken beskrives verdigrunnlag, visjon og mål for kvalitetsarbeidet. Det gis også en beskrivelse av kvalitetssystemet med virkeområde og hovedelementer, organisering av kvalitetsarbeidet med ansvarsforhold, myndighetsfordeling og rapportering, årshjul for planlegging og rapportering samt prosedyrebeskrivelser.

Visjonen for kvalitetsarbeidet er at dette 1) skal føre til utvikling og forbedring av høgskolens studietilbud og organisering, og at 2) ansatte og studenter skal være involvert og stå sammen for å skape gode, logiske og enkle systemer for opprettholdelse av høy kvalitet ved høgskolen. Målene for

kvalitetsarbeidet er å sikre og videreutvikle system for kvalitetssikring, arbeide for økt kvalitet og høyere nivå på fag, kurs, undervisning og læringsmiljø, samt å utvikle rutiner som sikrer forbedring av kvalitetssystemet. LDH beskriver også som mål å ha årlig student/lærer-evaluering av utdanningsprogram, og å bruke evalueringsdata som handlingsredskap for videre utvikling og som grunnlag for drøfting av utdanningskvalitet og strategisk planlegging i høgskolens styre.

Virkeområdet for kvalitetssystemet omfatter all virksomhet som er relatert til studentadministrasjon, studietilbudene, læringsmiljøet og alminnelig drift ved høgskolen. LDH har laget en modell som beskriver kvalitetssystemet, der de skiller mellom virkemidler og resultater i høgskolens virksomhet. «Virkemidlene», som for eksempel ytre forhold, lederskap, prosesser som planlegging og gjennomføring av undervisning, læringsmiljø samt ramme-, inntaks- og programkvalitet defineres som de forhold som innvirker på resultatene. «Resultatene» er definert som «målbare parametre», det vil si vitnemål/karakterer, motiverte og faglig dyktige yrkesutøvere, eksternt omdømme og resultat kvalitet. Hovedelementene i kvalitetssikringssystemet er delt inn i verktøy og metoder for planlegging, gjennomføring, oppfølging og forbedringstiltak. Dette omfatter systematisert oversikt over myndighetenes krav og forutsetninger for virksomheten, høgskolens målsetninger og planer på ulike nivåer, standardiserte prosedyrebeskrivelser og retningslinjer, måle- og registreringsredskaper (indikatorer, evalueringsrutiner), analyseprosedyrer (hvor er det avvik og hva skyldes de), tiltaksprosedyrer (valg og iverksetting av tiltak) og dokumentasjons- og rapporteringsordninger.

Ansvars- og myndighetsfordeling i kvalitetsarbeidet er beskrevet i kvalitetshåndboken, der høgskolestyret og rektor beskrives å ha et overordnet ansvar. Mens administrasjonssjef og studiesjef tar seg av kvalitetssikring av administrative rutiner, har studielederne ansvaret for den daglige faglige kvalitetssikring av studietilbudene. Kvalitetsutvalget har hatt ansvaret for at det utarbeides årsrapport for kvalitetsarbeidet og for å foreslå kvalitetsforbedrende tiltak. Høgskolerådet har i en del saker hatt delegert myndighet til å fatte beslutninger på vegne av høgskolestyret, blant annet forslag til kvalitetsforbedrende tiltak. I en del tilfeller har høgskolerådet vært rådgivende til saker høgskolestyret skal beslutte. Studentene er også nevnt under «ansvar og myndighetsfordeling», men da i forbindelse med innflytelse og aktiv medvirkning snarere enn ansvar. Studentmedvirkningen utdypes i kapittel 3.1. Ansvar for alle funksjoner er detaljert beskrevet i prosedyrebeskrivelser for kvalitetsarbeidet.

Nærmere beskrivelse av innhenting av informasjon om kvalitet i studiene samt analyse, vurdering og rapportering fins i kapittel 3 og 4. Dokumentasjonen fra evalueringene, i tillegg til diverse statistisk informasjon, munner ut i en årlig kvalitetsrapport som blant annet fremlegges for styret ved LDH og utgjør underlagsmaterieell for virksomhetsplanlegging ved høgskolen. I den årlige kvalitetsrapporten skal bruk av kunnskap til kvalitetsforbedrende tiltak ligge inne.

Vurderinger og råd fra NOKUTs evaluering av kvalitetssystemet ved LDH i 2005

Ved evalueringen i 2005 konkluderte komiteen med at LDH samlet sett hadde et tilfredsstillende system for å sikre utdanningskvalitet. Systemet ble blant annet vurdert som godt forankret i ledelsen, og kjent og akseptert blant de ansatte. I mer kritisk retning vurderte komiteen forankring og engasjement hos studenter som varierende, med unntak av de tillitsvalgte studentene hvor vurderingene var mer positive. Generelt var daværende komité's inntrykk at studentene i liten grad var aktivt med i utformingen av systemet og at de hadde liten innflytelse med hensyn til å foreslå forbedringstiltak. LDH ble dermed anbefalt å sikre studentene en mer direkte påvirkning i deler av kvalitetsarbeidet, og finne tiltak for å øke studentdeltakelse og engasjement. Komiteen påpekte videre

at den systematiske vurderingen og analysen av dokumentasjonen systemet frembrakte måtte utvikles slik at årsrapporten fra kvalitetsarbeidet ble styrket med hensyn til analyse og forslag til tiltak. LDH ble i tillegg anbefalt å tydeliggjøre kvalitetsarbeidet ved å utarbeide en samlet oversikt over årssyklus for rapportering, tilbakemelding og beslutninger. LDH fikk også råd om å formalisere og styrke dialogen med praksisfeltet gjennom å gjøre resultater av evalueringer av praksisperioder kjent.

Høgskolens vurdering av status og utfordringer i kvalitetsarbeidet i dag samt fremtidsplaner

LDH fremholder at kvalitetssikringssystemet har gjennomgått betydelige endringer siden forrige NOKUT-evaluering, og at flere tiltak har vært iverksatt. For å svare på forrige komité's innspill om å styrke årsrapportene med hensyn til analyse og forslag til tiltak, har LDH blant annet utviklet egen prosedyre for utarbeidelse av årsrapporter. LDHs oppfatning er også at man er kommet lengre i å presentere data og gjøre systematiske vurderinger av måloppnåelse. I 2010 opprettet LDH et kvalitetsutvalg som skal behandle den årlige kvalitetsrapporten, foreta analyser, vurdere sårbarhet og foreslå forbedringstiltak¹. Man har også utviklet egen prosedyre for utarbeidelse av årsrapporter. Av ytterligere endringer anføres det at man løpende har utviklet nye prosedyrer og rutinebeskrivelser som er samlet i en metodebok. Årshjul, årsplaner og lokale handlingsplaner som viser syklus for rapportering, planer og beslutninger er også innarbeidet i systemet.

LDH har nedsatt en arbeidsgruppe til å foreta en større revisjon av sitt gjeldende kvalitetssystem (Kvalitetshåndbok LDH, s.1). I tillegg til å tilpasse systemet etter NOKUTs nye forskrift, er revisjonen en følge av at man ikke har vært helt fornøyd med gjeldende system. Det bemerkes for eksempel at systemet i for stor grad har vært et verktøy for administrasjonen. LDH beskriver en rekke tiltak for å integrere systemet bedre i det faglige miljøet, deriblant endringer i ledelsesmodell, nye stillings- og funksjonsbeskrivelser samt revisjon av råds- og utvalgsstrukturer. Det løftes frem som en utfordring å integrere kvalitetsarbeidet i det faglig og pedagogiske arbeidet på en slik måte at det bidrar til reell kvalitetsforbedring, og ikke skaper "unyttig" dokumentasjon og byråkratisering. En annen kvalitetsutfordring LDH peker på er tilgjengelighet og fragmentert dokumentasjonen. LDH ønsker å øke tilgjengeligheten ved systemet, og muligheten til å enkelt skaffe seg oversikt over roller og ansvar, ved å omgjøre kvalitetshåndboken til en elektronisk og interaktiv løsning på høgskolens intranett. Generelt anser LDH at systemet i større grad bør tilpasses høgskolens pedagogiske egenart.

LDH ønsker gjennom revisjonen av kvalitetssystemet å ytterligere vektlegge kvalitet i utdanningen. LDHs kvalitetssystem skal også omfatte FoU-arbeid. Kvalitetsperspektivet som skal anvendes innebærer at alle forhold som påvirker kvalitet i undervisningen skal inngå i kvalitetstenkningen. Systemet skal dokumentere sentrale prosesser og prosedyrer, være en integrert del av plan- og målstyringssystemet og innebære gode prosesser for medvirkning og ledelsesforankring. Ved revisjonen av kvalitetssystemet oppgis det som mål å få bedre dokumentasjon av studentevalueringer, større involvering av fagpersonalet i det systematiske kvalitetsarbeidet, god integrasjon i plan-, budsjett- og rapporteringsarbeid, samt etablere system for måling av arbeidslivsrelevans.

Ved innsending av supplerende dokumentasjon beskriver LDH mer detaljert hvordan høgskolens virksomhet skal deles inn i seks hovedområder: 1) rammefaktorer, 2) lederskap, 3)

¹ Ved innsending av supplerende dokumentasjon høsten 2011 opplyser LDH om at et nyopprettet Studiekvalitetsutvalg erstatter Kvalitetsutvalg og Høgskoleråd. Mandatet for Studiekvalitetsutvalg er vedlagt, men refereres ikke nærmere her ettersom det nylig var vedtatt ved komiteens besøk, (styrevedtak 18.10.2011) og således ikke hadde vært særlig lenge i funksjon.

virksomhetsområder og virkemidler, 4) infrastruktur, 5) rapporter og planer og 6) forbedringsarbeid. Hovedområdene påvirker hverandre og innebærer ifølge LDH en helhetstenkning bak kvalitetssystemet. Fremtidig kvalitetshåndbok vil organiseres etter disse seks hovedområdene.

3 Innretting på evalueringen – områder for spesiell oppmerksomhet

Den sakkyndige komiteen skal foreta en helhetlig bedømmelse av om høgskolens system for kvalitetssikring er tilfredsstillende. Komiteen kan også velge å gå mer detaljert inn i utvalgte deler av institusjonens kvalitetssikringsarbeid. I det innledende møtet med høgskolens ledelse ble ulike temaer drøftet med utgangspunkt i dokumentasjon oversendt i forbindelse med gjeldende evaluering samt forrige NOKUT-evaluering av kvalitetssystemet. Komiteen kom på bakgrunn av dette frem til at den i evalueringen ønsket å gi to områder spesiell oppmerksomhet; 1) Studentenes medvirkning i kvalitetsarbeidet og plass i LDHs kvalitetssystem og 2) Kvalitetssikring av utdanningenes relevans. Komiteen ønsket samtidig å legge vekt på en generell gjennomgang av kvalitetssikringsarbeidet.

Flere vurderinger og anbefalinger i retning av styrking av studentmedvirkningen ved LDH ble gitt i forbindelse med evalueringen av system for kvalitetssikring i 2005, og har således over tid vært en identifisert utfordring for høgskolen. Studentmedvirkning er uttrykt som hovedmål i styrende dokumenter ved LDH, blant annet i høgskolens strategiske plan og i kvalitetshåndboken. Viktigheten av dette fremholdes på flere steder i dokumentasjonen, og ved intervjuene, og kan på den måten sies å være del av høgskolens idégrunnlag. Ved revisjonen av kvalitetssystemet er det et mål å bedre dokumentasjon av studentevalueringer.

Også i tilknytning til relevans fikk LDH vurderinger og anbefalinger ved evalueringen av sitt kvalitetssystem i 2005. LDH har selv identifisert som en svakhet at de ikke har kommet i gang med kandidatundersøkelser enda, og uttaler at måling av relevans for arbeidslivet er et viktig mål i forbindelse med revisjonen av kvalitetssystemet. Samtidig gis det flere steder i dokumentasjonen og ved intervjuene uttrykk for et nært og godt forhold til praksisfeltet, og man er bevisst på viktigheten av dette i en profesjonsutdanning.

Komiteen evaluerer, som beskrevet ovenfor, kvalitetssystemet ved LDH på et tidspunkt der høgskolen er i en overgangsfase både organisatorisk og med hensyn til formen på kvalitetsarbeidet. Det er utfordringer knyttet både til å gjøre en hensiktsmessig evaluering av et system høgskolen selv er på vei bort fra og har vurdert som ikke tilfredsstillende, og å evaluere planer for en ny versjon av systemet som enda ikke er tatt ordentlig i bruk slik at det genereres resultater. Komiteen har valgt både å foreta vurderinger av kvalitetsarbeidet basert på systemet som foreligger og kommentere på noen av planene høgskolen har for revidert versjon av systemet. Samtidig som overgangsfasen er en utfordrende tid å evaluere systemet på, mener komiteen at den representerer et godt tidspunkt for å gi råd til videre utvikling av kvalitetsarbeidet.

I underkapitlene nedenfor henvises det til skriftlig dokumentasjon i «presentasjon», mens det i «komiteens vurderinger og kommentarer» også henvises til intervjuene ved besøkene.

3.1 Studentmedvirkning

I dette kapittelet ser komiteen på hvordan studentmedvirkning vektlegges i høgskolens styrende dokumenter og planer. Komiteen vurderer også hvilken informasjon LDH samler inn fra studentene, hvordan denne informasjonen analyseres og danner grunnlag for forbedringstiltak samt hvordan og i hvilken grad resultatene tilbakeføres til studentene. Deretter vurderer komiteen høgskolens tilrettelegging for deltakelse og medinnflytelse i kvalitetsarbeidet.

3.1.1 Presentasjon

I høgskolens skriftlige dokumentasjon fremholdes studentmedvirkning på ulike måter. I Strategisk plan 2011- løftes det frem som et hovedmål at "LDH skal benytte studentenes kompetanse og erfaringer i høgskolens planleggings- og utviklingsarbeid" (s. 11). For å nå dette målet beskriver høgskolen at den vil sikre studentene deltakelse i alle relevante organer ved høgskolen og anvende studentevalueringer systematisk i kvalitetsarbeidet. I visjon 2 i «Kvalitetshåndbok for Lovisenberg diakonale høgskole» heter det at «ansatte og studenter skal være involvert og stå sammen for å skape gode, logiske og enkle systemer for opprettholdelse av høy kvalitet ved høgskolen» (s. 2). I «Del 3 – Organisering av kvalitetsarbeidet ved LDH» i LDHs kvalitetshåndbok, under overskriften «Ansvarsforhold og myndighetsfordeling», fremholdes det at studentenes innflytelse på kvalitetsarbeidet skal "...sikres gjennom aktiv medvirkning i høgskolestyret, kvalitetsutvalg, læringsmiljøutvalg og en rekke involverende prosesser ved det enkelte program. Ledere på alle nivåer er ansvarlig for at dette gjennomføres optimalt.» (s.7).

Studenter deltar i kvalitetsarbeidet gjennom faste skriftlige/elektroniske evalueringer (blant annet en tilfredshetsundersøkelse), en egevaluering, en underveisevaluering kalt «klassens time» og gjennom direkte kontakt med sine tillitsvalgte, sine lærere (ansatte i undervisnings- og forskerstillinger) og andre ansatte.

I dokumentasjonen beskrives en prosedyre for egevaluering («Gjennomføring av selvevalueringer», prosedyre 02 i Kvalitetshåndboka), men som LDH selv skriver, skiller det ikke mellom egevaluering fra studenter og høgskolens egevaluering. Det fremholdes ellers i dokumentasjonen at man i benytter seg av "mer eller mindre systematiserte muntlige evalueringsmøter der selvevaluering har vært tematisert" (punkt 11 i supplerende dokumentasjon "Skriftlig metodikk/beskrivelse for hvordan selvevaluering foregår"), men spesielt i tilknytning til arbeidet med årlige kvalitetsrapporter samt som grunnlag for handlingsplaner. Høgskolen melder om at de nå arbeider for å tydeliggjøre hvilke evalueringsprosesser som vil gjelde for å innhente data fra studentene, og en tydeligere rulleringsplan for når de ulike prosessene skal gjennomføres.

«Klassens time» beskrives flere steder i dokumentasjonen som en «prosessevaluering»/ underveisevaluering som skal bidra til at man underveis har fokus på kvalitet på emnenivå. Det er utviklet en detaljert prosedyre for "Underveisevaluering" (Prosessbeskrivelse 4.2.1) og LDH har vedlagt referater fra slik evaluering.

I dokumentasjonen (s. 19 og 20 i kvalitetshåndboka, i prosedyre 06 og 07) beskrives registrering og håndtering av avvik og oppfølging av evalueringer. Avvik skal registreres i en sentralt opprettet

database, og det er definert hva som skal registreres som avvik. Det er også definert ansvarsforhold i registrering og oppfølging av avvik.

Studentene er med i følgende råd og utvalg: Høgskolestyret, Studiekvalitetsutvalg (erstatte Kvalitetsutvalg og Høgskoleråd), LMU, Skikkethetsnemd, Klagenemd, Innstillingsutvalg, Fagråd, FoU-utvalg og Internasjonalt utvalg. Studentene deltar ellers i ulike prosesser og på ulike måter gjennom sitt eget demokratiske organ Studentparlamentet.

LDH har oversendt et dokument kalt "Fellesmøte mellom høgskolen og studentene", hvor hensikten beskrives å være å øke kommunikasjonen mellom Studentparlamentet og høgskolen. Deltakere er Studentparlamentet/tillitsvalgte og styret, studieleder, programkoordinatorene og klasseledere (evt. andre med tilknytning til saker som skal tas opp). Møtet skal finne sted en gang i semesteret og det er Studentparlamentsleder og studieleder som skal lage sakliste og innkalle.

3.1.2 Komiteens kommentarer og vurderinger

Studentmedvirkning er uttrykt som hovedmål i styrende dokumenter, og viktigheten av dette fremholdes flere steder i dokumentasjonen, noe komiteen vurderer som positivt. Komiteen mener dette bidrar til å øke bevisstheten omkring hvilket operativt uttrykk studentmedvirkning bør få.

Det ser ut til å være tilrettelagt for studentinnflytelse på og medvirkning til høgskolens kvalitetsarbeid på en rekke måter, blant annet via innarbeidede periodiske studentevalueringer og det formaliserte studentdemokratiet. Høgskolen har definert antall studentrepresentanter i det komiteen ser på som sentrale og relevante utvalg og fora. Nedenfor følger noen vurderinger omkring disse områdene.

Både videreutdanningsstudentene (heltid og deltid) og bachelorstudentene omtaler den faste skriftlig/elektronisk evalueringen. Det er noen ganger uklart hvorvidt dette er en sluttevaluering eller ei, men ut fra intervjuene ser det ut til å variere mellom bachelor og videreutdanning i hvilken rekkefølge den skriftlige/elektroniske evalueringen og underveisevalueringen «klassens time» kommer. Både bachelorstudentene og videreutdanningsstudentene fremholder også «klassens time» som en sentral evalueringsarena.

Ved intervjuene forteller ledelse og ansatte at svarprosenten både er nokså lav og nedadgående ved studentevalueringene som foregår gjennom It's Learning, med de utfordringer dette medfører. Ansatte i undervisnings- og forskerstillinger mener å se en viss evalueringstretthet hos studentene. LDH fremholder at de i denne sammenhengen fortløpende arbeider for å øke svarprosenten ved at de gjør vurderinger, også sammen med studentene, av hvor mye og hva som skal evalueres, hvor ofte og hvordan. I tillegg har LDH planer om å kjøpe inn et elektronisk evalueringssystem, Questback, som en mener skal bidra til å generere klarere og mer overkommelige evalueringsskjema. Komiteen vil bemerke at det viktigste i denne sammenhengen er å vurdere mengden spørsmål som stilles ved studentevalueringene.

Studentene er delte i synet på hvorvidt de opplever å bli informert om resultater og tiltak etter evalueringer. Videreutdanningsstudentene og tillitsvalgte studenter er tilfredse med informasjonen, mens bachelorstudentene ikke opplever å bli tilstrekkelig informert. De melder om at resultatene av evalueringene kun gjøres tilgjengelige som rådata på It's Learning, og ikke som analyser. Samtidig

nevnes «klassens time» som en arena der man får tilbakemeldinger på visse områder. Referater av «klassens time» gjøres også tilgjengelige på It´s Learning. Komiteen registrerer at det fins en viss tilbakeføringssløyfe gjennom «klassens time», men for å sikre at alle studenter blir tilstrekkelig informert og involvert burde man sammenfatte resultater, analyser og tiltak fra alle evalueringer, og tilgjengeliggjøre dette for alle studentene på It´s Learning. En slik samlet dokumentasjon kan også benyttes til å analysere og vurdere utviklingen over flere år.

Ansatte i undervisnings- og forskerstillinger anfører at de noen ganger ber tillitsvalgte studenter om tilbakemeldinger på forelesninger. De legger til at dette ikke er innspill som går videre i noe formelt system. Det drøftes i en gruppe med programansvarlige og det bringes inn i fagplanarbeidet, men det betegnes som «uformelle deler av dialogen» ved høgskolens. Som ved flere små høgskolers fremholder ledelsen den nære kontakten mellom ledelse, ansatte i undervisnings- og forskerstillinger og studenter. Det beskrives også lav terskel for kontakt og jevnlig dialog med studentene. Studentene beskriver samme bilde som ledelsen. Komiteens oppfatning er at mens det er positivt at man har god dialog og tett samarbeid, er det viktig at de formelle kanaler som fins for systematiske tilbakemeldinger og rapportering av hendelser benyttes og får den status de bør ha.

Det fremstår som uklart for komiteen hva høgskolens referanser til «egnevaluering»/«selvaluering» i dokumentasjonen egentlig innebærer. Dette ble heller ikke holdt frem ved intervjuene ved spørsmål om evalueringsformene. Komiteen vurderer det derfor som positivt at LDH arbeider med en tydeliggjøring av dette.

Både gjennom dokumentasjonen og uttalelser i intervjuene fremstår det også som uklart for komiteen om studentene har innflytelse på utforming av evalueringsskjemaer. Det er komiteens oppfatning at høgskolens burde utforme et system der studentene inviteres til aktivt å bidra ved utforming av evalueringsskjemaer.

Bachelorstudentene vet hvor de kan finne generell informasjon om kvalitetsarbeidet, men etterlyser likevel mer informasjon. Både videreutdanningsstudentene og de tillitsvalgte studentene uttrykker tilfredshet med kjennskapet til kvalitetsarbeidet. De tillitsvalgte studentene mener imidlertid at det generelt er lite kjennskap til kvalitetsarbeidet blant den jevne student, noe som ikke er uvanlig ved høyere utdanningsinstitusjoner. Både ledelse, videreutdanningsstudenter og bachelorstudenter mener studentengasjementet kunne vært høyere, men forklarer lavt engasjement med at studentene generelt er fornøyde og derfor antageligvis ikke opplever behov for å engasjere seg sterkere. Dette er også et klart inntrykk komiteen får gjennom intervjuene. Ledelsen anfører at de arbeider med å øke studentengasjementet generelt, noe både bachelor- og videreutdanningsstudentene bekrefter at de gjør.

De tillitsvalgte studentene beskriver kommunikasjonen mellom tillitsvalgte studenter og vanlige studenter som varierende. Komiteen etterlyser egnede arenaer for utveksling av erfaring og kunnskap mellom tillitsvalgte studenter og øvrige studenter, for eksempel ved bedre utnyttelse av allerede eksisterende fora.

Generelt er komiteens inntrykk at studentene vet hva de skal gjøre og hvor de skal henvende seg dersom det oppstår situasjoner, eller man er misfornøyd med noe underveis. Klassens time og tillitsvalgte nevnes som mulige kanaler. I tillegg nevner videreutdanningsstudentene at de tar opp avvik direkte med sine lærere. De tillitsvalgte studentene nevner i tillegg studiekoordinator og

administrasjonen som kanaler dersom det ikke hjelper å gi tilbakemeldinger direkte til de det gjelder. Komiteen er imidlertid usikker på om disse ulike typer av henvendelser registreres i et formelt system. I dokumentasjonen beskrives et avvikssystem, men dette virker ikke spesielt kjent blant studentene. Komiteen mener man kunne arbeidet bedre for å gjøre avvikssystemet kjent for alle studenter.

De tillitsvalgte studentene nevner Kvalitetsutvalget som en god arena for påvirkning. Deltakelsen i dette utvalget bidrar slik studentene ser det både til økt kjennskap om kvalitetssystemet, i tillegg til opplevelsen av å få påvirke og bidra i høgskolens kvalitetsarbeid. Komiteen håper denne positive trenden forsetter i det nyetablerte Studiekvalitetsutvalget.

Studentparlamentet har hittil ikke hatt faste møter eller møtefora med ledelsen, men både studentene og ledelsen opplever å ha god dialog gjennom mer uformell kontakt. Studentparlamentet beskrives av ledelsen som den viktigste samarbeidsarenaen med studentene, men det legges til at dette samarbeidet så langt ikke har vært løftet godt nok frem. Komiteen mener man burde etablere faste formelle møter, hvor det kan det finne sted gjensidig informasjonsutveksling etter fast agenda. Høgskolens har oversendt et dokument kalt «Fellesmøte mellom høgskolen og studentene» som beskriver en etablering av et halvårig møte mellom Studentparlamentet og høgskolen. Det er imidlertid uklart hvilken status dette dokumentet har. Det er heller ikke et datert dokument, slik at det er også uklart når dette fellesmøtet skal trå i kraft.

LDH arbeider med revisjon av fagplan for bachelor i sykepleie. Høgskolen har oversendt mandat for fagplanutvalget som skal arbeide med dette. Studentene er ikke representert i selve fagplanutvalget, men deltar i en såkalt referansegruppe som også består av representanter fra praksisfeltet. Det forutsettes dessuten høringer i blant annet Studentparlamentet og Studiekvalitetsutvalget, og man har hatt ett fellesmøte mellom ansatte i undervisnings- og forskerstillinger og studenter om temaet. Tillitsvalgte studenter deltar ved at prosessen går i organer der studentene er representert. De tillitsvalgte studentene formidler en opplevelse av å bli hørt i revisjonsprosessen omkring fagplanen. Det er likevel komiteens oppfatning av studentene også burde være representert i fagplanutvalget.

Komiteen mener kvalitetssystemets kompleksitet kan være til hinder for studentmedvirkningen. Det vurderes derfor som positivt at man nå arbeider for å redusere kompleksiteten. LDH har, i tillegg til å oversende planer for endret kvalitetssystem, oversendt dokumentasjon på at justering (reduksjon) av råds- og utvalgsstrukturen ved LDH har vært styresak. De tillitsvalgte studentene er involvert i revisjonsarbeidet med kvalitetssystemet, og uttrykker positive forventninger til endringen.

LDH har selv identifisert noen av svakhetene i sitt gjeldende system, også når det kommer til studentmedvirkning. For eksempel, som nevnt i kapittel 3, beskrives det som et mål for revisjonen av systemet at dokumentasjonen av studentevalueringer bedres, og man arbeider med å redusere systemets kompleksitet. De uformelle prosessene som eksemplifiseres flere ganger ved intervjuene og på ulike nivåer i kvalitetsarbeidet er et tydelig inntrykk komiteen får. I miljøer med sterke uformelle strukturer er det lett å undervurdere fordelene og betydningen ved mer formaliserte ordninger. Høgskolen bør være oppmerksom på dette forholdet, både generelt i kvalitetsarbeidet og i forhold til studentmedvirkning. Komiteen oppfatter at det uttrykkes vilje til å inkludere studentene i deltakelse i utvalg og arbeidsgrupper for faglig utvikling. Etter komiteens syn har LDH også de strukturer og organer som trengs for studentmedvirkning, men de utnyttes antageligvis ikke fullt ut. Med andre ord

utnyttes i realiteten systemet på et lavt intensitetsnivå. Komiteens vurdering er at man mer aktivt bør benytte seg av de muligheter og organer for studentmedvirkning som fins.

3.2 Relevanskvalitet

Dette kapittelet omhandler LDHs arbeid med kvalitetssikring av relevans i sin sykepleierutdanning. Komiteen ser på hvordan relevans vektlegges i høgskolens styrende dokumenter og planer, og hvordan høgskolens samarbeid med ulike eksterne partnere bidrar til å sikre og videreutvikle studienes relevans. Dette samarbeidet har ulike uttrykk, for eksempel praksisfeltets representasjon i råd og utvalg ved høgskolen, og høgskolens representasjon i råd og utvalg i det kliniske feltet, samarbeid om felles prosjekter, samarbeid om og kvalitetssikring av praksis med mer. Komiteen har også vurdert rutiner og evalueringer i kvalitetssystemet som omhandler relevans.

Sikring av relevans i utdanningen dreier seg etter komiteens oppfatning også om hvordan høgskolen arbeider for å sikre helheten i og integrasjonen mellom utdanningens ulike elementer, slik at studentene tilbys en relevant profesjonskvalifisering. Hvordan sikrer man integrasjonen mellom teori, praksis, forskningsbasering og sykepleiefag? Nedenfor drøftes dermed også en rekke faglige grep LDH har gjort for å sikre relevansen i utdanningen.

3.2.1 Presentasjon

Relevans fremholdes flere steder i høgskolens kvalitetsdokumentasjon. I «Strategisk plan 2011-» nevnes det for eksempel under strategiske hovedmål (s. 3) at LDH ønsker å styrke sin posisjon som studiested og samarbeidspartner gjennom å tilby et bachelorprogram i sykepleie som har tydelig klinisk relevans, og å tilby masterstudier som svarer til samfunnets behov. Den kliniske relevansen skal være «kunnskaps-, erfarings- og forskningsbasert» (s. 5) og man ønsker å styrke samarbeidet med det kliniske feltet/yrkesfeltet. LDH beskriver også ønsker om å initiere og drive forskningsprosjekter, gjerne paraplyprosjekter, både internt i høgskolen og i samarbeid med praksis- og yrkesfeltet og videreutvikle og kvalitetssikre samarbeidsprosjekter med klinisk praksis.

LDH fremholder i sitt skriv ”Status og utfordringer for Kvalitetsarbeid ved LDH” (s. 3 og 4) at de, ettersom sykepleieutdanningen er profesjonsrettet, legger opp til undervisning og veiledning som er praksisrettet. De anfører at det i dag foregår et organisert samarbeid med praksis- og yrkesfeltet på flere måter. Flere steder i dokumentasjonen beskrives en tett dialog mellom høgskolens ansatte og veiledere som er ansatt i det kliniske felt.

I sin beskrivelse av kvalitetssystemet (Del 2 i Kvalitetshåndbok for LDH) fremholder LDH at opprettholdelse av eksternt godt omdømme og fokus på resultatkvalitet er viktige elementer i kvalitetssikringsarbeidet. Fokus på dette skal blant annet danne grunnlag for en (re)vurdering av studieportefølje og studieopplegg ved LDH.

Praksisfeltet beskrives å være representert i følgende råd og utvalg ved høgskolen: Fagråd, Samarbeidsforum, Fagplanutvalg, Styringsgruppa til master i helsetjeneste til eldre, Referansegruppa til master i avansert sykepleie, FoU-utvalget og Studiekvalitetsutvalget (ved behov).

«Fagråd», som innebærer faste møter med representanter for helseforetak og sykehus, kommunehelsetjenesten, spesialisthelsetjenesten, beskrives som en sentral samarbeidsarena. I mandatet for Fagråd som er oversendt komiteen står det blant annet listet opp hvilke oppgaver rådet har med hensyn til utdanningen, fagutviklingen og forskningen og kompetansen ved LDH. LDH er via rektor representert i utdanningsutvalget i Helse Sør-Øst og i utdanningsutvalget i det nye Oslo Universitetssykehus. Slik representasjon anses som viktig for høgskolens muligheter for påvirkning både når det gjelder studentenes praksisstudier og FoU-samarbeid med klinikken (Årsrapporten for 2010).

LDH har også forelagt for komiteen prosessbeskrivelse for fordeling av praksisplasser, med oppgaver og ansvarsfordeling, samt sluttevaluering som foretas av studentansvarlig/kontaktsykepleier og rapport fra koordinatorforum (et samarbeid mellom alle høgskoler og helseforetak i Oslo, Akershus og Buskerud blant annet for å kvalitetssikre de praksisplassene som benyttes, og utarbeide nye modeller for oppfølging av studenter i klinisk praksis). For øvrig har LDH forelagt for komiteen et svært detaljert avtaleverk mellom høgskolen og helseforetak, som de ser på som viktige bidrag til å kvalitetssikre studentenes praksis.

Egne samarbeids-/forskningsprosjekter mellom høgskolen og praksisfeltet, som blant annet er rettet mot å forbedre helsetjenestetilbudet, utdanningstilbudet ved høgskolen og den kliniske læringen for studenter, er etablert og støttes økonomisk. Høgskolen har fremlagt dokumentasjon på føringer for disse samarbeidsprosjektene. En oversikt over etablerte og pågående samarbeidsprosjekter mellom LDH og praksisfeltet er også oversendt komiteen.

LDH arrangerer veiledningskurs for sykepleiere som veileder studenter i praksis. Disse kursene er ment å skulle styrke kvaliteten på den kliniske veiledningen og øke kvaliteten på vurderingen av studentenes faglige nivå, i tillegg til å styrke dialogen med praksisfeltet.

LDH har ikke en egen rutinebeskrivelse og mal for evaluering av praksis, men har sendt inn vedlegg som ifølge LDH viser eksempler på hvordan evalueringer av praksisstudier skjer for både bachelorstudenter og videreutdanningsstudenter gjennom øvrige studentevalueringer. Eksempler på dette er skriftlige spørreundersøkelser, hvor spørsmål om praksis inngår, i tillegg til at praksis tas opp som tema i underviseevalueringen «klassens time» (LDH har vedlagt referater fra slik evaluering). Det er utviklet en detaljert prosedyre for «Underviseevaluering» der det synliggjøres at praksis vil være ett av flere tema aktuelle for en muntlig evaluering som vil foregå hvert halvår. Det planlegges også å utvikle en egen prosedyre for evaluering av praksis i utdanningsprogram der praksis fremstår som egne studiepoengbelagte deler av programmet.

Høgskolen er i ferd med å etablere en kandidatundersøkelse og har oversendt en prosessbeskrivelse (4.2.7) og mal for spørsmål for dette som gjelder fra 1. desember 2011.

3.2.2 Komiteens kommentarer og vurderinger

Et høyt fokus på betydningen av relevans og arbeidet med å sikre denne synliggjøres ved gjennomlesning av dokumentasjonen. Praksisfeltets representasjon i ulike styringsorgan ved høgskolen og samarbeidet med disse er slik komiteen ser det godt dokumentert, og fremholdes også

ved intervjuene av alle gruppene. Representanter fra praksisfeltet deltar for eksempel i fagplanarbeidet ved LDH, noe komiteen vurderer som positivt for arbeidet med relevans i utdanningen.

LDH ser ut til å ha gjort ulike faglige og praktiske grep for å sikre relevansen i utdanningen. LDH fremholder at det fins ulike former for kontakt mellom høgskolen og praksisfeltet – for eksempel studentenes praksissteder og ansattes/LDHs samarbeids- og FoU-prosjekter med eksterne - og gjennom dette ulike typer indikatorer og tilbakemeldinger fra eksterne som bidrar til arbeidet med relevans i utdanningen.

Ledelse og ansatte i undervisnings- og forskerstillinger løfter fram samarbeidsarenaene med klinikkene som viktige kilder for å sikre relevans, og nevner i denne sammenheng de faste møtene kalt Fagråd (hvor praksisfeltet er representert). Relevans beskrives som et gjennomgående tema i disse møtene, noe dokumentasjonen (blant annet referater fra Fagrådsmøter og mandat for Fagråd) også synliggjør. Også representantene for praksisfeltet løfter frem Fagråd som samarbeidsarena, og legger til at dette er den viktigste arenaen for å reflektere og tenke integrerende omkring teori og praksis i studiet. Det uttrykkes ønske fra både LDHs ledelse og representanter for praksisfeltet om ytterligere å utnytte Fagråd som institusjonsovergrepene samarbeidsarena, blant annet ved å klargjøre og styrke mandatet for dette. Komiteen anser at en klargjøring og styrking av Fagråd som samarbeidsarena er et fruktbart grep for å arbeide med sikring og utvikling av relevansen i utdanningen.

En stor andel av LDHs forskningsprosjekter er samarbeidsprosjekter mellom høgskolen og praksisfeltet. Disse beskrives som praksisnære og yrkesrettet, blant annet ved at problemstillinger og hypoteser fra yrkesfeltet sammen med høgskolens verdigrunnlag danner utgangspunkt for prosjektene. Både ansatte i undervisnings- og forskerstillinger, studentene og representantene for praksisfeltet gir svært positiv omtale av de mange ulike samarbeidsprosjektene/ forskningsprosjektene mellom LDH og praksisfeltet, som også inkluderer studenter. Ansatte i undervisnings- og forskerstillinger fremholder i denne sammenhengen som positivt at ledelsen ved LDH setter av ressurser til dette, og at det er høy bevissthet omkring betydningen dette har for relevansen i utdanningen.

Ledelsen fremholder at de er opptatt av å beholde det praksisnære i de ansattes kompetanseprofiler, og ønsker at de ansatte skal ha en klinisk forankring. LDH har et avtaleverk som sikrer ansatte i undervisnings- og forskerstillinger grunntid i praksisfeltet, og ansatte underviser på de områdene de har mest klinisk erfaring. Ansatte i undervisnings- og forskerstillinger vurderer også LDHs forsknings- og samarbeidsprosjekter som viktige for at de skal holde seg oppdatert på den sykepleiefaglige utviklingen i yrkesfeltet, og dermed bidra til relevansen i utdanningen. Forskningsprosjektene knyttes ifølge ledelse og ansatte systematisk til undervisningen for å sikre relevansen på flere måter, for eksempel ved at de som forsker selv underviser og blant annet formidler egen forskning, eller at studentene involveres i ulike forskningspregede aktiviteter som feks datainnsamling, litteratursøk og diskusjoner rundt forskningstema, problemstillinger, metode og resultater. Studentene bekrefter dette bildet i intervjuene, og vektlegger at de opplever et høyt fokus på praksisnær forskning og profesjonsorientert relevans i undervisningen. Inntrykket komiteen får er at ambisjonene og opplegget for de ansattes kompetanse er vel gjennomtenkt i relasjon til relevans. Komiteen vil anbefale høgskolen å fortsette den gode trenden.

LDH har et senter for klinisk sykepleieforskning som ble opprettet i 2011. Det er 4 professorer ansatt i senteret, hvorav 3 i fulltid. Senteret for klinisk sykepleieforskning bidrar ifølge ledelsen inn mot

personalet og studentene både når det gjelder forskningsbasering av utdanningen og klinisk og faglig relevans. Ledelsen baserer disse uttalelsene på tilbakemeldinger fra sine ansatte og studenter og eksterne sensorer. Ansatte ved forskningssenteret tegner samme bilde og sier at de arbeider inn mot alle nivåer ved høgskolen, og fungerer ikke bare som en avgrenset forskningsenhet i organisasjonen. Ferdighetstrening i tillegg til fokus på de akademiske kunnskapene løftes av ledelsen også frem som et positivt tyngdepunkt i relasjon til relevans og yrkesretting. I årsrapporten for 2010 fremholdes det at ledelsen også i det videre vil legge enda større vekt på at studenter kan være deltakere i læreres forskningsprosjekter og i samarbeidsprosjekter med praksisfeltet, noe komiteen støtter.

Ansatte i undervisnings- og forskerstillinger innen for EVU fremholder, i tillegg til hospitering og praksisnære forskningsprosjekter, også studentene som viktige kilder til å følge med i utviklingen i yrkesfeltet. Videreutdanningsstudenter har ofte vært ute i arbeidslivet en stund før videre utdanning, og har dermed hatt en mulighet til å vurdere relevansen av sin utdanning.

Evaluerings av selve praksisstedet og øvingslærerne ser ikke ut til å skje på en tilfredsstillende systematisk måte, og etterlyses av både studentene og representantene fra praksisfeltet. Komiteen mener evaluering av praksis -det vil si evaluering med sikte på kvalitetssikring av praksis og ikke kun studentenes faglige utbytte/utvikling i seg selv- burde systemiseres og gjennomføres for alle studentene på alle trinn i utdanningen. Komiteen vil her også henvise til at Kunnskapsdepartementet i forskriften av 1. februar 2010 skjerpet kravene til kvalitetssystemene ved å spesifisere at praksisstudier er en del av utdanningsløpet som også skal omfattes av kvalitetssikringssystemet. Komiteen har registrert at det foregår et utviklingsarbeid på dette området, og at LDH er i gang med utarbeidelse av en prosedyre for underveisevaluering der det synliggjøres at praksisstudier vil være et av flere temaer som kan være aktuelt for en muntlig evaluering som skal foregå hvert halvår. Det planlegges også å utvikle en egen prosedyre for evaluering av praksis i utdanningsprogram der praksis fremstår som egne studiepoengbelagte deler av programmet.

Representantene fra praksisfeltet opplyser om at de har en god dialog med høgskolen og er tilfredse med samarbeidet, både når det gjelder studentenes praksisperioder og øvrig samarbeid med høgskolens ledelse og ansatte. Kontakten beskrives imidlertid ofte som ikke-systematisert.

Komiteens helhetsoppfatning er at LDH arbeider godt for å sikre koblingen mellom utdanningens teori og praksiselementer gjennom oppfølgingen av studenter i praksis, samarbeidsarenaene som er etablert, de felles forskningsprosjektene, ansatte i undervisnings- og forskerstillingers ulike former for involvering i praksis og de organisatoriske delene av dette med mer. Mye tyder samtidig på at LDH bør foreta noen tydeliggjøringer av på hvilken måte praksisfeltets representasjon i råd og utvalg, den tette dialogen og samarbeidsprosjektene bidrar i kvalitetssikringsarbeidet og sikringen av relevans. Det samme gjelder for senteret for klinisk sykepleieforskning.

Det er komiteens vurdering at høgskolen har ambisiøse praksisplaner og avtaler for samarbeidet med praksisfeltet. Fokus på kunnskapsbasert praksis i enkelte videreutdanninger løftes også frem som positivt. Denne erfaringen bør etter komiteens skjønn dokumenteres slik at den kan spres til øvrige utdanningsløp.

Komiteen er av den oppfatning at vurderinger omkring praksisdelen av utdanningen har fått for liten plass i årsrapportene. Tatt i betraktning av at dette er en viktig del av sykepleie som en

profesjonsutdanning, og at høgskolen på andre vesentlige måter retter stor oppmerksomhet mot dette, burde man synliggjøre praksisdelen av utdanningen bedre i årsrapportene.

Godt og tett samarbeid, og en god dialog og kontakt med praksisfeltet er svært sentralt og viktig for å sikre relevans, men bør imidlertid utfylles også med annen type informasjon. Høgskolen har for eksempel foreløpig ikke etablert kandidatundersøkelser i sitt system. Ledelsen har imidlertid dokumenterte planer om å få dette på plass for å styrke informasjonen om studienes relevanskvalitet. Man er i gang med en pilot innen intensivsykepleie, der det skal foreligge resultater innen utgangen av 2011. Komiteen vurderer det som positivt at høgskolen nå arbeider for å få på plass en kandidatundersøkelse, som vil gi utfyllende informasjonsgrunnlag for vurderinger av relevans. Komiteen anbefaler at kandidatundersøkelser gjennomføres regelmessig.

Komiteen anser at LDH kunne arbeidet for å sikre helheten i utdanningsprogrammet bedre. Det er i dag uklart hvilken kvalitetsinformasjon og hvilke analyser som ligger til grunn for endringer på studieprogramnivå. For eksempel fremholder, som tidligere nevnt, LDH selv at det ikke fins noe klart skille mellom evaluering fra studenter og høgskolens egevaluering og at de arbeider med å klargjøre denne dette. Komiteens vurdering er at det bør utvikles en mal for programevaluering, og en form på rapporteringen som innebærer at bearbejdede data fra studentevalueringer, ansattes evalueringer, praksisveilederes evalueringer og eksterne evalueringer (for eksempel sensorevalueringer) inngår. En relevant og god programevaluering vil kunne gi et mer fyllestgjørende bilde som grunnlag for vurderinger av relevans. Gjennom en programevaluering mener komiteen man vil få mulighet til å samle inn informasjon som kunne bidra til å sikre integrasjonen mellom utdanningens ulike elementer, slik at studentene tilbys en helhetlig og relevant profesjonskvalifisering.

Studentene komiteen har snakket med fremholder at de har valgt å studere sykepleie ved LDH basert på høgskolens gode omdømme. Videreutdanningsstudentene, som ofte har arbeidet en stund, fremholder at utdanningens relevans gjør dem godt forberedt til å møte både faglige og praktiske utfordringer i yrkeslivet. LDHs verdigrunnlag løftes av studentene frem som en ekstra kvalitet som gjør sykepleierutdanningen enda mer relevant for et yrkesliv som sykepleier. Også representantene for praksisfeltet omtaler studentene fra LDH på en svært positiv måte, og flere uttrykker at de gjerne rekrutterer sykepleiere fra LDH.

Komiteens hovedinntrykk er at ledelsen ved LDH har laget strukturer og gjort en del faglige grep som bidrar til å sikre relevans i utdanningen. Ansatte i undervisnings- og forskerstillinger, studenter og representanter fra praksisfeltet er nokså samstemmige i sine positive vurderinger omkring dette arbeidet. Det er imidlertid komiteens vurdering at de ulike faglige og praktiske grep som omhandler sikring av relevans ikke alltid er godt dokumentert i kvalitetssystemet. Ettersom høgskolen fortsatt mangler resultater fra kandidatundersøkelser, og mer helhetlige vurderinger av studieprogrammet som man ville fått gjennom en programevaluering, fins det fortsatt et potensiale for å sikre relevans i utdanningen enda bedre.

4 Kvalitetssikringssystemet ved Lovisenberg diakonale høgskole vurdert i forhold til lov, forskrift og NOKUTs kriterier

I tråd med forskrift og kriterier, og utover det som er anført i kapittel 3, har komiteen foretatt en helhetlig bedømmelse av om institusjonens kvalitetssikringssystem er tilfredsstillende i forhold til gjeldende forskrifter og kriterier². Komiteen har vurdert den dokumentasjon systemet frambringer og de vurderinger av utdanningskvalitet som institusjonen selv gjør. En vurdering av hvorvidt systemet er klart beskrevet og angir målsettinger, prosesser, aktører og fora som inngår er også foretatt. Ansvars- og arbeidsfordeling samt medvirkning er vurdert, likeledes systemets forankring i ledelsen og i besluttede organer på ulike nivåer. Komiteen har også vurdert hvorvidt informasjon og vurderinger er dokumenterte og tilgjengelige, og om tiltak vurderes og iverksettes på bakgrunn av kvalitetsanalyser.

I departementets forskrift stilles følgende krav til institusjonenes system for kvalitetssikring:

Universiteter og høyskoler skal ha et system for sitt kvalitetssikringsarbeid som sikrer kontinuerlige forbedringer, gir tilfredsstillende dokumentasjon av arbeidet og avdekker sviktende kvalitet. (§ 2-1 (1))

Kvalitetssikringssystemet skal sikre og bidra til å utvikle kvaliteten i hele utdanningen, inkludert praksisstudier. Systemet skal omfatte alle forhold som har betydning for studiekvaliteten, fra informasjon overfor mulige søkere til avslutningen av studiet, inklusive studiets relevans for arbeidslivet. (§ 2-1(2))

a. Stimulans til kvalitetsarbeid og kvalitetskultur

Høgskolen skriver i sin Strategiske plan av 2011-, at den «skal være en kvalitetsorientert organisasjon som legger til rette for et godt lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte» (s. 9). Dette er en god beskrivelse av inntrykket komiteen har fått gjennom besøkene på høgskolen. Engasjementet for utdanningen som fins blant både ledelse, ansatte og studenter kom tydelig fram i intervjuene. En annen tydelig tendens i intervjuene var vektleggingen av et dannelsesaspekt som har utgangspunkt i høgskolens tydelige verdigrunnlag, og som ikke enkelt lar seg definere og fange opp i et system, men som likevel er en kvalitet ved utdanningen ved Lovisenberg. Studentene komiteen møtte uttaler seg svært positivt om hvordan høgskolen sikrer et godt læringsmiljø, der hver student opplever seg sett og ivaretatt. Videreutdanningsstudentene, hvorav noen allerede har arbeidet i noen år, vektlegger at de har valgt å studere videre ved LDH nettopp på grunn av høgskolens rykte for å ha god kvalitet på utdanningen sin.

Det er komiteens inntrykk at LDH har gjort noen faglige grep i sitt kvalitetssikringsarbeid som bidrar vesentlig til studiekvaliteten. Komiteen registrerer at høgskolen er inne i en endring mot en tydeligere vitenskapelig profil som profesjonsorientert utdanningsinstitusjon, blant annet gjennom en økt andel av ansatte i førstestillinger. Satsninger innen forskning og kompetanseheving for de faglig ansatte samt det betydelige samarbeidet med praksisfeltet skaper gode synergier, tilfredshet og optimisme for både faglig kvalitet og studie- og arbeidsmiljøet ved høgskolen. Man har noen ambisjoner for FoU-virksomheten og dennes tilknytning til undervisningen som komiteen vurderer som svært positivt, blant annet i forhold til utdanningens relevans.

² Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning, etter lov om universiteter og høyskoler og NOKUTs evalueringskriterier - slik de er beskrevet i Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (tilsynsforskriften).

Komiteen mener intervjuene av ansatte i undervisnings- og forskerstillinger og studenter indikerer at det fins en god bevissthet omkring studiekvalitet og kvalitetsarbeid på programnivået. Studentene formidler på ulike måter at de «opplever kvalitet» og faglig ansatte formidler engasjement og for kvalitetsarbeidet de gjennomfører. Felles for de to gruppene er imidlertid at man ofte ikke beskriver det formelle systemet for å sikre kvaliteten, noe som bidrar til et inntrykk av at man ikke har tilstrekkelig nytte av systemet som foreligger. Komiteen opplever at det er lav bevissthet omkring spørsmål om hvor man kan finne informasjon om systemet, både med hensyn til resultater som frambringes gjennom systemet, årsrapporten for studiekvalitet og om systemet som sådan. For studentenes del kan dette, som nevnt i kapittel 3, komme av at det ikke er en klar læringsløype hvor studentene blir informert om resultater og tilhørende tiltak etter evalueringer.

b. Mål, plan og ledelsesforankring

Som også beskrevet i forbindelse med studentmedvirkning i kapittel 3, er komiteens helhetsinntrykk av kvalitetssystemet at det er for stort og komplekst, ikke minst holdt opp mot størrelsen på høgskolen. For komiteen har kvalitetssystemet, etter gjennomlesningen av den omfattende dokumentasjonen, vært vanskelig å gripe. Kompleksiteten og detaljrikdommen bidrar til at tilgjengeligheten til systemet i vesentlig grad svekkes, som i sin tur har uheldige følger for både studenter og ansattes medvirkning i kvalitetsarbeidet. Diskrepansen mellom intensjon og det man klarer å realisere blir ganske stor, og ambisjonsnivået fremstår som en av systemets svakheter. Flere av de intervjuede gruppene formidler samme inntrykk. Gjennom en neddimensjonering av systemet og tydeliggjøring av dets viktigste deler er det komiteens oppfatning at studenter og ansatte vil få større mulighet til å se sammenhengen i kvalitetssystemets deler og dokumentasjonen det frembringer. Komiteen mener dette også vil bidra til å synliggjøre de gode prosessene som allerede fins. I forbindelse med organisasjonsendringen og revisjonen av kvalitetssystemet, der reduksjon av kompleksitet og integrasjoner av fora og utvalg er et av LDHs mål, vil komiteen også anbefale LDH å være bevisst på at arbeidet med kvalitetssystemet fremfor alt er et faglig ansvar.

c. Innhenting av dokumentert informasjon om kvalitet i studiene

Høgskolen gjennomfører ulike typer evalueringer. Det fins faste skriftlige/elektroniske evalueringer som blant annet går via It's Learning, og en underveisevaluering kalt «klassens time», begge rettet mot studenter. LDH benytter seg også av en egevaluering og har et avvikssystem.

Komiteens vurdering er at det er noen uklarheter rundt evalueringene som fins, det vil si hvilken informasjon som samles til hvilket bruk, med hvilken frekvens og med hvilke aktører. For eksempel er det uklart hvorvidt den faste skriftlige/elektroniske evalueringen er en ren emneevaluering, og om den er en sluttevaluering eller også noen ganger fungerer som en underveisevaluering. Komiteen har allerede (i kapittel 3) nevnt uklarhetene omkring egevalueringen og manglene ved avvikssystemet. Det ser ikke ut til å ha vært ekstern representasjon i evalueringene. Komiteens oppfatning er at LDH burde tydeliggjøre formen på og hensikten med de ulike evalueringene, det vil si hvilken informasjon de samler inn til hvilken bruk og med hvilken frekvens, hvilke aktører osv. Det bør også komme klart frem hvor evalueringresultatene publiseres, og hva som danner grunnlaget for årsrapporten.

LDH foretar videre såkalte «områdeevalueringer» som innebærer at utvalgte områder skal evalueres årlig, og har fremlagt en oversikt over områder som er blitt evaluert de siste fem årene. Eksempler på slike områder er praksisstudier, ferdighetslæring, teoriundervisning i sykepleiefaget alle tre årene og tilfredshetsundersøkelse. LDH har ikke oversendt kriterier for evalueringen. Hvilke områder som skal

evalueres bestemmes av programkoordinator, faglærere og studieleder. Det er komiteens syn at praksisansvarlig og studentene må inviteres med når området skal fastsettes.

Som også er nevnt i kapittel 3, om sikring av relevans, er komiteens vurdering at selv om høgskolen arbeider godt for å sikre koblingen mellom utdanningens teori og praksiselementer, fins det noen mangler i forhold til å innhente systematisk informasjon om utdanningsprogrammet som helhet.

d. Analyse, vurdering og rapportering

Gjennom systemet genereres dokumentasjon høgskolen benytter i sitt kvalitetsarbeid. LDH beskriver hvordan dokumentasjon fra evalueringer aggregeres i systemet og hvordan rapportene som utarbeides har vært fremstilt for, og gjenstand for vurdering og drøfting av aktuelle forbedringstiltak av både ansatte i undervisnings- og forskerstillinger, programkoordinatorer, studieledere og studenter.

Det fins imidlertid et potensial som ikke utnyttes i forhold til å foreta analyser som kan bidra til en bedre forståelse av utfordringene i kvalitetsarbeidet, og dermed hvilke tiltak som er relevante for å for bedre studiekvaliteten. Dette gjelder blant annet med hensyn til å bruke nøkkeltall i analyser over tid, og som grunnlag for tiltak. Et eksempel på dette kan sees i forhold til gjennomstrømning i bachelorutdanningen: statistikken og tallene fins, men det ser ikke ut til at man har gjort analyser av årsaker til at studenter slutter. Høgskolen har uttrykt som mål å arbeide med slike analyser, og årsrapporten fra 2010 viser en tydelig forbedring sammenlignet med tidligere årsrapporter med hensyn til dette. Komiteen ser på utviklingen i årsrapporten fra 2010 som positiv, men vurderer det imidlertid slik at høgskolen fortsatt bør arbeide for å utvikle gode analyser, tydeliggjøre avvik og formulere tiltak og mål for videre kvalitetsarbeid i årsrapporten.

Komiteen etterlyser også en større grad av oppfølging eller kontinuitet mellom årsrapportene, slik at man kan se hvordan progresjonen i kvalitetsarbeidet arter seg over tid. Komiteen stiller også spørsmål ved om deler av rapporten i noen grad mekaniseres ved at det fra år til år skrives om det samme uten at innholdet er kumulativt. Gjennom intervjuene gis et inntrykk av at det er en utfordring som er identifisert og som arbeides med.

e. Bruk av kunnskap til kvalitetsforbedring

Komiteen har registrert at det foregår forbedringsarbeid og utvikling av studiekvalitet ved LDH. I kritisk retning anfører komiteen at det kan være vanskelig å få grep om hvordan forbedrings- og læringsløyfa foregår, blant annet fordi dette beskrives på mange og ulike måter. Komiteens vurdering er at forbedringstiltak ikke fanges opp i tilstrekkelig grad i det formelle systemet. Dermed ser man ikke historikken/utviklingen over tid, og systemet blir etter komiteens vurdering heller ikke et fullgodt styringsinstrument for ledelsen.

Både eksterne styrerepresentanter, ledelse og ansatte i undervisnings- og forskerstillinger fremholder at årsrapporten for kvalitet utgjør del av drøftingene omkring plandokumenter, budsjetter og prioriteringer. Det anføres imidlertid samtidig at årsrapportering på studiekvalitet antageligvis bør spille en større rolle i dette arbeidet, noe komiteen støtter. Høgskolens ledelse og høgskolestyret bør tydeliggjøre sammenhengen mellom tiltak som løftes frem i kvalitetsrapporten og planarbeidet for kommende år. Videre bør det årlig rapporteres på om mål for kvalitetsforbedringer er innfridd.

LDH beskriver et avvikshåndteringssystem i sin kvalitetshåndbok. I intervjuene henvises det til at man gjennom dette systemet ikke alltid avdekker de mer systematiske eller langsiktige områdene for forbedring. Dette er også et av motivene for å utvide tenkning om kvalitet til å henge sammen med ordinær drift. På lavere nivåer i institusjonen iverksettes derimot forbedringstiltak løpende, og det fins prosedyrer for hvordan man skal gå frem når problemer oppstår. Ved behov har eventuelle forbedringstiltak ifølge ledelsen blitt drøftet med studentene i klassens time eller på fellesmøter, men studentene ser ikke alltid ut til å kjenne seg igjen i dette bildet.

Når det gjelder beskrivelse av forbedringstiltak i årsrapportene, mener komiteen at man i for stor grad vektlegger tiltak for å forbedre kvalitetssystemet fremfor tiltak for å forbedre studiekvaliteten.

Man har ikke noe formelt system for spredning av god praksis ved LDH. Derimot drøftes dette i flere uformelle sammenhenger.

5 Har Lovisenberg diakonale høgskole et tilfredsstillende system for kvalitetssikring av utdanningen?

Evalueringskriteriene er i NOKUTs andre runde med evalueringer av kvalitetssystemer i større grad rettet inn mot å vurdere institusjonenes bruk og nytte av kvalitetssikringssystemene. Etter gjennomlesning av dokumentasjon og samtaler ved institusjonsbesøket er det komiteens inntrykk at LDH fortsatt legger stor vekt på arbeidet med strukturelle elementer i kvalitetssystemet, og at en har et potensiale for å utnytte og bruke resultatene av kvalitetsarbeidet bedre. LDH har selv gjort det klart at de ikke er tilfredse med måten kvalitetssystemet har fungert på. Revisjonen av kvalitetssystemet som LDH for tiden arbeider med, mener komiteen er et klart tegn på at LDH selv har identifisert de utfordringer de har. Komiteen mener at den store satsningen på fornyelse av kvalitetssystemet viser evne og vilje til å forbedre identifiserte svakheter.

Komiteens inntrykk er at det er en viss avstand mellom kvalitetssikringssystemet og øvrig virksomhet. Man ser ikke kommunikasjonen mellom systemet og øvrig virksomhet like godt. Høgskolens ledelse ser ut til å være bevisst på denne problemstillingen når de opplyser om at de ønsker å utvide tenkning om kvalitet til å henge sammen med ordinær drift. Komiteen oppfatter det som positivt at LDH i større grad ønsker å fokusere på kvalitet i utdanningen og løfte dette til høyere nivåer i organisasjonen. Komiteen anser at det samtidig er viktig å være bevisst på å integrere kvalitetssystemet i den ordinære driften slik at systemet likevel er mulig å skille ut som system. Et kvalitetssystem bør med andre ord være både integrert og synlig i organisasjonen.

Etter komiteens samlede vurdering sannsynliggjøres en tilfredsstillende systematikk i kvalitetsarbeidet ved LDH, selv om det fins mangler i forhold til overgripende elementer ved kvalitetssystemet. Komiteen vil for øvrig vise til drøftingene og vurderingene i kapittel 3 og 4. På bakgrunn av vurderingene i disse kapitlene anbefaler komiteen at system for kvalitetssikring av utdanningen ved Lovisenberg Diakonale høgskole godkjennes. Komiteens innstilling er enstemmig.

I neste kapittel oppsummeres komiteens råd til høgskolen om videre utvikling av kvalitetsarbeidet.

6 Komiteens råd om videreutvikling av kvalitetsarbeidet

Komiteen har allerede fortløpende formulert råd i kapittel 3, 4 og 5, og viser til drøftingene her. I det følgende oppsummeres disse og øvrige råd komiteen har for LDHs videreutvikling av sitt kvalitetsarbeid. Rådene er kategorisert innenfor fire hovedområder; råd som omhandler kvalitetssikringssystemet og kvalitetsarbeidet generelt, råd som omhandler årsrapporten og råd som omhandler henholdsvis studentmedvirkning og relevanskvalitet. Før råd innenfor nevnte kategorier oppsummeres ønsker komiteen å løfte frem en anbefaling som spesielt viktig. I forbindelse med organisasjonsendringen og revisjonen av kvalitetssystemet høyskolen nå er inne i, vil komiteen anbefale LDH å være bevisst på at arbeidet med kvalitetssystemet fremfor alt er et faglig ansvar.

- **Kvalitetssikringssystemet**

- LDH bør tydeliggjøre i kvalitetssystemet de praksisene en allerede har for sikring og utvikling av utdanningskvaliteten. I miljøer med sterke uformelle strukturer er det lett å undervurdere fordelene og betydningen ved mer formaliserte ordninger, noe høyskolen bør være oppmerksom på, både generelt i kvalitetsarbeidet og i forhold til studentmedvirkning. For eksempel drøftes spredning av god praksis i flere uformelle sammenhenger, mens dette burde formaliseres i kvalitetssystemet.
- De formelle kanaler som fins for systematiske tilbakemeldinger og rapportering av hendelser i kvalitetssystemet, bør tydeliggjøres, gjøres bedre kjent og få den status de bør ha. Dette arbeidet burde rettes mot ansatte i undervisnings- og forskerstillinger på en slik måte at systemet ikke blir et system kun for administrasjonen. I dette arbeidet bør LDH også tydeliggjøre formen på og hensikten med de ulike evalueringene, og sørge for at studenter og andre relevante aktører inviteres med i dette arbeidet. Det bør også komme klart frem hvor evalueringsresultatene publiseres, og hva som danner grunnlaget for årsrapporten.
- Kvalitetssystemet bør med andre ord være både integrert og synlig i organisasjonen.
- Høyskolen bør fortsette arbeidet med å gjøre kvalitetssystemet mindre omfattende, slik at systemets kompleksitet ikke er til hinder for både studenters og ansattes medvirkning.

- **Årsrapporten**

- Komiteen anbefaler LDH å fortsatt arbeide for å utvikle gode analyser, tydeliggjøre avvik og formulere forbedringstiltak og mål for videre kvalitetsarbeid i årsrapportene. I dette arbeidet bør høyskolen vektlegge tiltak som omhandler forbedring av studiekvaliteten fremfor forbedring av selve kvalitetssystemet.
- LDH bør også arbeide for en større grad av oppfølging eller kontinuitet mellom årsrapportene, slik at man kan se hvordan progresjonen i kvalitetsarbeidet arter seg over tid, og slik at systemet blir et bedre styringsinstrument for ledelsen.
- Sammenheng mellom årsrapport for kvalitet og plan og budsjett bør tydeliggjøres i høyskolestyrets behandling av årsrapporten og budsjettet kommende periode. Videre bør det årlig rapporteres på om mål for kvalitetsforbedringer er innfridd.

- **Studentmedvirkning**

- LDH bør mer aktivt benytte seg av de muligheter og organer for studentmedvirkning som fins, blant annet ved at studentene blir representert i fagplanutvalget og får innflytelse på utforming av evalueringsskjemaer

- Komiteen anbefaler at dialogen med studentorganer og tillitsvalgte studenter i større grad formaliseres. Blant annet bør det etableres faste formelle møter mellom studenttillitsvalgte og høgskolens ledelse, hvor gjensidig informasjonsutveksling etter fast agenda kan skje. Anbefalingen gjelder også utveksling av erfaring og kunnskap mellom tillitsvalgte studenter og øvrige studenter, som bør sikres bedre gjennom for eksempel bedre utnyttelse av allerede eksisterende fora.
 - For å sikre at alle studenter blir tilstrekkelig informert og involvert anbefaler komiteen at man ytterligere tydeliggjør og forbedrer informasjonen til studentene som dreier seg om analyser, tiltak og endringer etter evalueringer.
- **Relevanskvalitet**
 - LDH bør tydeliggjøre på hvilken måte praksisfeltets representasjon i råd og utvalg, den tette dialogen og samarbeidsprosjektene samt senteret for sykepleieforskning bidrar i kvalitetssikringsarbeidet og sikringen av relevans.
 - Komiteen anbefaler LDH å arbeide bedre for å sikre utdanningsprogrammene som helhet. Det bør utvikles en mal for programevaluering, og en form på rapporteringen som innebærer at bearbejdede data fra studentevalueringer, ansattes evalueringer, praksisveilederes evalueringer og eksternes evalueringer (for eksempel sensorevalueringer) inngår.
 - Evaluering med sikte på kvalitetssikring av praksis bør systematiseres og gjennomføres for alle studentene på alle trinn i utdanningen.

7 Vedlegg

7.1 Dokumentasjon fra Lovisenberg diakonale høgskole

Dokumentasjon mottatt forut for innledende besøk

- Presentasjon av institusjonen med oversikt over studietilbudene
- Status og utfordringer for kvalitetsarbeidet ved Lovisenberg diakonale høgskole
- Presentasjon av systemet for kvalitetssikring
- Årsrapporter for kvalitetsarbeidet for 2008, 2009 og 2010.
- Styrevedtak som har relevans for kvalitetsarbeidet
- Organisasjonskart
- Styringsstruktur
- Stillingsinstrukser
- Strategiplan 2011-

Dokumentasjon mottatt under innledende besøk

Redegjørelse for endringer ved høyskolens øverste ledelse - vedlegg til kvalitetsdokument oversendt NOKUT 15.06.2011

Powerpointpresentasjon avholdt ved innledende besøk

Dokumentasjon mottatt under eller forut for hovedbesøket

- LMU rapporter eller referater
- Underlagsmaterieill til årsrapporten som er utarbeidet av studieledere, studiesjef og administrasjonssjef, og eventuelt i Kvalitetsutvalget
- Referater fra Fagråd
- Rutinebeskrivelser for evaluering av praksis
- Rapporter/vurderinger fra praksiskoordinator
- Eksempler på avtaleverk som bidrar til å kvalitetssikre praksisplasser
- Oppsummering av hvilke organer ved høgskolen praksisfeltet er representert
- Beskrivelse av etablerte samarbeidsprosjekter mellom LDH og praksisfeltet
- Beskrivelse av gjennomføring av selvevaluering
- Studentevalueringer: eksempler på spørsmål og besvarelser innenfor
 - o Emner/program
 - o Praksis
 - o Tilfredshetsundersøkelse
 - o Prosessevaluering (klassens time)
 - o Eventuelle oppsummeringer
- referater fra kvalitetsutvalgsmøter
- eksterne vurderinger av studieprogrammer
- spørsmålsmaler fra emne- og programevaluering
- evaluering av relevans
- styrevedtak som omhandler kvalitetsarbeid

7.2 Program for den sakkyndige komiteens hovedbesøk ved institusjonen

Torsdag 3. november:

09.00 – 10.00: Internt komitémøte
10.00 – 10.45: Intervju med heltids bachelorstudenter
11.00 – 11.45: Intervju med deltids etter- og videreutdanningsstudenter
12.00 – 13.00: Lunsj
13.00 – 13.45: Intervju med tillitsvalgte studenter
13.45 – 14.15: Internt komitémøte
14.15 – 15.00: Intervju med ansatte i undervisnings- og forskerstillinger
15.15 – 16.00: Omvisning ved høgskolen
16.00 – 17.00: Internt komitémøte

Fredag 4. november:

08.30 – 09.15: Internt komitémøte
09.15 – 09.45: Intervju med rektor
10.00 – 10.45: Intervju med representanter fra praksisfeltet (øvingslærere/praksisveiledere, praksiskoordinator og avtakere)
11.00 – 11.45: Intervju med eksterne styrerepresentanter
12.00 – 12.45: Lunsj
12.45 – 14.30: Internt komitémøte
14.30 – 15.00: Tilbakemelding til ledelsen ved LDH

7.3 Sakkyndig komité's mandat

MANDAT FOR SAKKYNDIGE KOMITEER VED EVALUERING AV INSTITUSJONENES KVALITETSSIKRINGSSYSTEM

Fastsatt av NOKUTs styre 5. mai 2003, revidert 17.12. 2008, tilpasset *Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning* av 1. februar 2010.

Den sakkyndige komiteen skal evaluere institusjonens system for kvalitetssikring av utdanningen, og vurdere om dette er tilfredsstillende i forhold til gjeldende forskrift og NOKUTs evalueringskriterier.

Komiteen skal gi en entydig og begrunnet konklusjon om hvorvidt institusjonens system for kvalitetssikring er tilfredsstillende.

Evalueringen skal gjennomføres med en konstruktiv holdning til institusjonen, og komiteen skal også gi råd om det videre kvalitetsarbeid ved institusjonen.

Hvis evalueringen avdekker klare indikasjoner på alvorlig kvalitetssvikt i enkeltstudier, skal dette bemerkes i komiteens rapport. Komiteens vurdering skal baseres på følgende materiale:

- Institusjonens beskrivelse av kvalitetssikringssystemet.
- Dokumentasjon av utført kvalitetssikring / kvalitetsarbeid som institusjonen legger fram. Komiteen kan be om å få seg forelagt et hvilket som helst materiale som den anser at kan ha betydning for vurderingen.

- Komiteens erfaringer og funn ved institusjonsbesøk. Komiteen avgjør hvem den vil treffe og hvilke enheter den vil besøke.

Komiteen skal nedfelle sine vurderinger, konklusjoner og anbefalinger i en skriftlig rapport. Komiteen skal kvalitetssikre rapportens faktiske opplysninger før den avgis.

Komiteen arbeider på oppdrag fra og avgir sin rapport til NOKUT. Oppdraget er avsluttet når NOKUT har fattet vedtak i saken. Inntil oppdraget er avsluttet, skal de sakkyndige ikke ta del i den offentlige debatt om saken.

7.4 NOKUTs evalueringskriterier

Evalueringskriteriene finnes i *Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning* (tilsynsforskriften), vedtatt av NOKUT 27. januar 2011, Kapittel 3.

Kvalitetssikringssystemet skal frambringe den kunnskapen som institusjonen trenger for å kunne vurdere kvaliteten i studiene. Kvalitetssikringen skal omfatte alle studietilbud som en institusjon gir, internt og eksternt, alle deler av studiet og alle formidlingsformer. Institusjonen skal ha faste rutiner og prosesser som i en årlig syklus frambringer, vurderer og anvender informasjon om det enkelte studium og om utdanningsvirksomheten generelt. Systemet skal bidra til at institusjonen vurderer resultatene i utdanningsvirksomheten, avdekker svakheter, iverksetter forbedringstiltak og foretar kontinuerlige vurderinger med sikte på kvalitetsutvikling. Vesentlig informasjon og vurderinger skal være tilstrekkelig dokumentert.

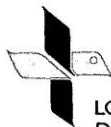
Institusjonen utformer sitt system, hvilke data og informasjon som inngår, og hvilken dokumentasjon det frambringer ut i fra egen størrelse, faglig profil og lokale behov. Jamfør også Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 2-1. 7

§ 3-1 NOKUTs evaluering

1. Sakkyndige oppnevnt av NOKUT vurderer institusjonens kontinuerlige og systematiske arbeid for å sikre og forbedre kvaliteten i utdanningen.
2. De sakkyndige skal foreta en helhetlig bedømmelse av kvalitetssikringssystemet og institusjonenes aktive bruk av det, der kriteriene nevnt i § 3-1.3 ses i sammenheng, jamfør Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 2.2.
3. Institusjonenes kvalitetssikringssystem evalueres ut fra følgende kriteriesett:
 - a. **Stimulans til kvalitetsarbeid og kvalitetskultur** NOKUT skal vurdere hvorvidt kvalitetssikringssystemet fremmer bred deltakelse i kvalitetsarbeidet blant ansatte og studenter og deres demokratiske organer, om det stimulerer til et kvalitetsarbeid som er preget av åpenhet engasjement og forbedringsvilje, og om informasjon og vurderinger er dokumenterte og tilgjengelige.
 - b. **Mål, plan og ledelsesforankring** NOKUT skal vurdere hvorvidt kvalitetssikringssystemet er beskrevet slik at det angir de målsettinger, prosesser, aktører og fora som inngår, om det er forankret i ledelsen og besluttsende organ på de ulike nivåer, om arbeids- og ansvarsfordeling i kvalitetsarbeidet er fastsatt, og om selve kvalitetssikringssystemet gjøres til gjenstand for jevnlig evaluering og utvikling med sikte på institusjonens eget behov.

- c. **Innhenting av dokumentert informasjon om kvalitet i studiene** NOKUT skal vurdere hvorvidt sikring og vurdering i hvert enkelt igangsatt studium bygger på informasjon som innhentes systematisk og fra flere kilder, og om systemet har særskilte prosesser for å kvalitetssikre oppretting av nye studier.
- d. **Analyse, vurdering og rapportering** NOKUT skal vurdere hvorvidt den informasjon som systemet genererer analyseres, vurderes og framstilles for ansvarlige fora og ledelsesnivå.
- e. **Bruk av kunnskap til kvalitetsforbedring** NOKUT skal vurdere hvorvidt tiltak for forbedringer vurderes og iverksettes på grunnlag av de kvalitetsanalysene som gjøres. Dette gjelder både tiltak i tilfeller av svikt i forhold til akkrediteringskravene, og tiltak for å videreutvikle studiekvaliteten.

7.5 Uttalelse fra institusjonen

LOVISENBERG
DIAKONALE HØGSKOLE

NOKUT
att.: Ingrid Furfjord Berglund
Postboks 1708 Vikå
0121 Oslo

NASJONALT ORGAN FOR KVALITET I UTDANNINGEN	
Sak./Dok.nr.:	2010/182-17
J.dato:	09/4-12
Klass.:	524
Saksbeh.:	IBE
Adm.enhet:	FILSYN

Deres ref.	Deres dato	Vår ref.	Dato
	21. mars 2012		23. april 2012

Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen – uttalelse på rapport

Lovisenberg diakonale høgskole takker for rapport fra sakkyndig komite, og for muligheten høgskolen har hatt til å rette opp eventuelle feil og mangler i rapporten.

Lovisenberg diakonale høgskole opplevde komiteens besøk til høgskolen konstruktiv og nyttig. Komiteens rapport setter fokus på de sentrale områdene ved kvalitetssikringen ved høgskolen som ble tatt opp under komiteens besøk.

Lovisenberg diakonale høgskole takker for rådene om videreutvikling av kvalitetsarbeidet som framkommer i rapporten, og høgskolen har allerede igangsatt endringsarbeid for at kvalitetssikringen ved høgskolen skal forbedres ytterligere.

Lovisenberg diakonale høgskole vil takke NOKUT for en god og konstruktiv evalueringsprosess.

Med vennlig hilsen
Lovisenberg diakonale høgskole

Margrete Hestetun
fung. rektor

Vidar Haukeland
høgskoledirektør